



# KÜL A L E H T nr 47

Tsooru mõis, Litsmetsa, Luhametsa, Piisi, Roosiku, Savilöövi, Kikkaoja, Viirapalu

## EAKATE KLUBI ELULÕNG ASTUB ÜHTE JALGA MTÜ TSOORU KOIDUKIIRTEGA, PAKKUEDES KÕIGILE KOOSOLEMISE RÕÕMU



Eakate klubi 2008. aasta jõulupeol Toomeoru baaris. Esireas (vasakult) Eha Mandel, Elfride Iin, Elmo Meier, Asta Kalaniip ja Heli Palm. Tagareas Ene Sõmer, Ilme Talja, Aime Pärna, Helgi Jõgeva, Tiiu Jänes, Eha Uibo, Enda Väits, Laine Annus, Malle Pärna, Aino Sarapu, Hilja Valling ja Lille Puija.

Foto: Kalle Nurk

Nädal enne jõule kogunes eakate klubi Elulõng Toomeoru baari, kus neid ootas ees rikkalikult kaetud pidulaud. Koos on käidud juba üle aasta. Tsooru raa-matukogu puhkeruumi kogunetakse iga kuu esimese kolmapäeva lõunatundidel. Kokku tullakse, et õnnit-leda kuu sünnipäevalapsi, vahetatakse külauudiseid, sest klubis on esindatud Tsooru, Kikkaoja, Savilöövi ja Luhametsa külad. Alati lahkutakse värskete valla-uudistega, sest raamatukogu on koht, kuhu on tutvu-miseks välja pandud vallas vastu võetud otsuseid ja korraldusi.

Sel moel saadakse teada, millised ette-võtmised on teoksil Tsooru kandis. See on ka üheks põhjuseks, miks Elulõng liikmed on alati rohkearvuliselt üritustel esindatud. Sügisest laienes klubi tegevus veel-gi. Eha Mandeli juhendamisel on moodustatud eakate lauluring. Uusi laule lauldes ja Henn Ploomi ning Arvo Tamme pillimängu saatel jalga keerutades oli viimase peo meeoleu kõrge. Jõuluküünal koos tänusõnadega anti üle külavanem Arvo Tammele ning rahvamaja töötajatele Ene Sõmerile, Henn Ploomile ja Krista Puijale. Tänuõnu jätkus ka Külalehe toimetusele. On ju kõik Elulõnga liikmed innukad Külalehe lugejad ja toetajad.

## 35 AASTAT SAMAL KOHAL SAMAS AMETIS

Tsooru raamatukogu tiiva all tegutseb MTÜ Tsooru Koidukiired. Ühingu üks asutajaliikmeid on raamatukogu juhataja **Ene Sõmer**. Seoses tema hiljutise soliidse tööjuubeliga toimus ühingu juhatuses väike vestlus, mis on aluseks järgnevale intervjuule.

**Sul möödus hiljuti 35 aastat töötamisest Tsooru raamatukogu juhataja kohal. Tööjuubel möödus kuidagi märkamatu, aeg on viga parandada. Pealegi on ees meie raamatukogu asutamise 100. aastapäev.** Eks ma ise mäleta kõige paremini, kuidas minu raamatukoguhoidja töö alguse sai. Minu esimene tööpäev praegusel töökohal oli 1. augustil 1973. aastal, seega tõepoolest 35 aastat tagasi. Veidi kõhe on mõelda, et 35 aastat on peaaegu märkamatu mööda läinud. Alles oma laste peal saad aru, kui palju aastaid on elatud ja oldud.

### **Kuidas sa üldse sattusid sellesse ametisse ?**

Olin tööl Antsla sidejaoskonnas posti operaatorina. Kord sattusin kokku Koidula Kuusega, kes oli sel ajal Tsooru kultuurimaja juhataja. Ta kaebas, et raamatukogu kolib sageli ja et ka juhatajad ei püsi paigal. Olin siis veel suhteliselt noor inimene, kakskümmend kaks aastat vana. Koidula kutsel võtsingi praeguse töökoha vastu. Mind julgustas ka toonane legendaarne Võru rajooni keskraamatukogu juhataja Eha Tillmann.

Kuna mul polnud vastavat koolitust, siis tema soovitusel asusin kaugõppes õppima Viljandi kultuuri-koolis, kust sain raamatukoguhoidja diplomi.

**Sinu töötamise ajal on raamatukogu elus toimunud kõige suuremad muutused.** Jah, nii see on. Kui saime ilusad, avarad ja valguskül-lased ruumid kolhoosi kontorimaja teisel korrusel, olime väga õnnelikud. Ka lugejad tundsid sama, ega muidu ei oleks pool küla tulnud appi raamatukogu kolima.

**Eesti iseseisvumise taastamine tõi kõikjal palju nii-öelda positiivseid muutusi. Tsooru raamatukogu olukord aga halvenes katastroofiliselt. Kuidas see sai juhtuda?**

Väga lihtsalt. Sverdlovi- nimeline kolhoos lõpetas tegevuse, kontorihooned jäi tühjaks ja hakkas lagunema. Raamatute seisukohalt oli eriti halb see, et katus jooksis mitmest kohast läbi, raamatud kardavad aga vett, see on nende surm. Polnud mingi eriline olukord, kui hommikul tuli põrandale asetatud mitu veepange tühjaks kallata ja kallimad raamatud igaks juhuks kilega katta. Kui vesi just peale ei jooksnud, siis ruumid olid niisked ja raamatud läksid hallitama. Ka külastajad ei tahtnud enam sagedaste veevariide käes vaevlevasse majja tulla.

**Igal halval asjal on ka hea pool. Tänu Antsla vallavalitsuse abile lahenes keeruline olukord raamatukogu seisukohalt ideaalselt.**

Tsooru rahvamaja loovutas raamatukogule oma jalutusruumi. Rahvamajas jäi küll tublisti kitsamaks, kuid pärast korralikku remonti sai raamatukogu nii head ruumid, mida lähinaabritel ei ole vastu panna. Pärast seda, kui kogu maja sai õlikütte, on raamatukogus püsiv temperatuur, see on raamatute hoidmise seisukohalt väga tähtis.

Ja veel tulevad meelde uued aknad, mis muutsid ruumi tuulekindlaks ja on pimedatel õhtutel seest paistvas valguses eriti ilusad. Siis meenutab kogu maja kultuuritemplit. Läänud suvel sai maja uue katuse ja värske välimuse. Kohe ei oskagi midagi rohkemat soovida, igatahes suur tänu Antsla vallavalitsusele hoole ja abi eest.



*2. jaanuaril toimus Võru kultuurimajas Kannel maakonna kultuuritöötajate pidulik uue aasta vastuvõtt. Ene Sõmeral on, mille üle rõõmustada. Tema oli üks nende hulgast, kelle Võrumaa Kultuurkapital valis välja kultuuritöö edendamise stipendiumi vääriliseks.*

*Foto: Kalle Nurk*

**Tsoorus on väga tuntud A ja O kauplus, sama populaarne oled sina kultuurivallas. Ka külastatavuselt võistled sa kauplusega, sest oled Tsooru Maanaiste Seltsi esinaine, oled MTÜ Tsooru Koidukiired liige, lööd ise kaasa rahvatantsus, paljudes rahvamaja üritustes. Iga kuu oled sa üks senioride ühis-sünnipäeva korraldajatest. Ja hiljutised Lepistu kooli-Tsooru rahvamaja mälestusmatkal kostitasid sa kõiki osavõtjaid kuuma teega.**

Kui ausalt öelda, siis mulle meeldib inimestega suhelda, olla kogu aeg tegevuses. Raamatukogus on ka selliseid tunde, kus parasjagu pole ühtegi külastajat, siis olen päris õnnetu.

Ega kõike ei saa korraga ära rääkida, ees on raamatukogu 100 aastapäev, selleks peab ka materjali jääma. Tsooru kandi rahval oleks vast huvitav teada, et 35 aasta jooksul oled sa suureks kasvatanud poja ja tütre, viimasest on saanud sinu üks ülemusi.

Jah, sellest on mul eriti hea meel. Tütar Egle lõpetas Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia raamatukogunduse eriala ja töötab Võru keskraamatukogus. Tõepoolest, ta on mõneti ka minu ülemus, sest kogu minu aruandlus ja ametialane suhtlemine käib keskraamatukogu kaudu.

Ees on raamatukogu asutamise 100. aastapäeva tähistamine. Ega sajandi juubelit saa küll ühe päevaga pidada?

Olen sellele mõelnud. Kavas võiksid olla kas lugejate konverents, kohtumine mõne kirjanikuga, naaberaamatukogude rahvale korraldatav külastuspäev ja muidugi oma lugejatele raamatukogu sajanda aasta sünnipäevapidu. Viimast tahaks teha kevadisel murul raamatukogu ees. Kõigepealt ootame aga oma kallite lugejate soove, ja ettepanekuid juubeliteo korraldamiseks. Ja pikkadel talveõhtutel ärge unustage lugemist, tulge ikka ja jälle, sest uusi ja huvitavaid raamatuid tuleb pidevalt juurde.

*Vestlus Ene Sõmeriga toimus augustis, küsimusi esitas ja jutu pani kirja Peeter Lasting, kes on sama raamatukogu lugeja üle 50 aasta. Tema mälestusi loodame avaldada kevadepool.*

## TSOORU KANDI AASTALÕPU PEOD OLID MEELEOLUKAD



Tänavustel 21. detsembril toimunud mudilaste jõulupeol oli lust sees. Kuu aega harjutasid lapsed pühapäeviti jõluetenduseks. Läänud aastal Lepistu koolimajas laste jõulupidu ei olnud, tekkis rahvamajal raskusi kontsertprogrammi kokkupanemisega. Vanarahva tarkus ütleb, et kus näed laita, seal tule ja aita. MTÜ Tsooru Koidukiired tõestas taaskord oma vajalikkust. Nimelt koondas näiteringi juhendaja Laine Keerov enda ümber kiiresti abilised ning lapsed, peeti maha sõjaplaan ja alustati tõsiste ettevalmistustega. Asi oli seda väärt, sest väikelaste jõulupeole saabus väga palju rahvast- alates aasta vanusest Marianast ja lõpetades vanaemadega. Lavakardinad rullusid aeglaselt lahti. Hästi läbimõeldud, tempokas ja mitmekülgne laste esinemine pakus rahuldust nii lastele endile kui ka pealtvaatajatele. Enne jõuluvana saabumist oli päkapikkudel mahti publikus ringi liikudes kommi pakkuda.

Ja siis see jõuluvana saabuski! Jõuluvana nähes ununes nii mõnelgi väikelapsel õpitud salm või jäid sõnad kurku kinni. Vaatamata sellele said kõik ilusti oma pakid kätte. Oli tore päev. Keegi ei kiirustanud oma pakki kätte saades kohe kodu poole teele, mistõttu sai ka viimane salmilugeja oma etteaste teha kogu publiku ees. Ühiselt saadeti ka jõuluvana edasi teiste laste juurde. Suur tänu vaevanägijatele!



Kuu viimasel pühapäeval, 28. detsembri õhtutundidel kogunesid rahvamaja jõulukuuse alla MTÜ Tsooru Koidukiired liikmed koos perega. Koostumisele olid kutsutud ka Elulõng liikmed ja külavanemad. Kokku tuldi, et heita korra pilk tagasi möödunud aastale, soovida vastastikku toredat aastavahetust ja teguderohket uut aastat. Aastalõpu viimastel päevadel rahvamajja kogunemine polnud Tsoorus esmakordne. Varasematel aastatel oli kutsujaks rahvamaja juhataja. Tänuõhtu korraldamine oli ilus ettevõtmine, mille traditsioonid väärised jätkamist. Tavapärase šampusepokaalide kokkulöömise ja isetegevusringide esinemiste kõrval lunastasid kollektiivide juhid välja oma jõulupakid. Tantsiti ühistantse ning õpiti selgeks isegi üks läheneva tantsupeo tantsudest. Üllatuseks oli Tsooru kandi aasta tegemistest kokkupandud kolmveerandtunnine film. Kahinat tekitas filmi põimitud meenutused rahvamaja 40. aasta juubelikontserdist. Tundsid ju paljud vaatajad seal endid ära, olles kümme aastat nooremad. Istudes õlg-õla kõrval ümber laua, tunnetati tugevat ühisjõudu. Seda aga on Tsoorus väga vaja seoses eesootavate raskete aegadeaga. Tunnetame ju järk-järgult ääremaaks muutumist. Uppuja päästmine on tema enda asi ja selleks peame hoidma igat õlekõrt, millest kinni haarata.

Laupäeval, 27. detsembril korraldas Tsooru rahvamaja aastalõpupeo. Tantsumuusikat mängis rahvamaja juhataja ise. Ka kultuuriprogramm koosnes kohalike peotantsijate etteastest. Tantsumuusika osas oli suurem rõhk siiski pandud plaadimuusikale. Peoõhtust räägiti veel mitmel järgneval päeval, kas kõik jutud ka tõesed olid, jäägu levitajate südametunnistusele.

\* \* \*

Paljud rahvamajad avavad oma ukse esimesel tunnil pärast uue aasta saabumist. Arvamine, et Tsooru kandi rahvas seda ei soovi, ei pidanud paika. 1. jaanuari esimesel tunnil V-klubi poolt korraldatud uusaastapidu tõi kohale täissaali rahvast. Kuna pidu oli heategevusüritus, annetati kogu tulu Võru haigla sünnitusosakonnale. Ka sellest peost räägiti küla peal palju, kuid südametunnistuspiinadeks pole peo-meeleolu kirjeldajatel põhjust. Tantsiti öö läbi. Isegi karaokemuusika ajaks ei lahkunud keegi tantsupõrandalt. Vanem põlvkond mäletab, et omal ajal püüti peolt koju saada enne, kui kolhoosi lüpsinaised varahommikul lauta läksid. See oli nagu häbiasi, kui vahele jäid. Praegu pole enam kolhoosi suurfarme, hea, kui mõnes külas üldse mõnda lehma kohtab. Ja ka noored on hoopis teistmoodi. Nii saidki nad kauem pidutseda. Teadjamad räägivad, et viimane peoline lahkus alles hommikul poole kaheksa ajal.

Ka siin tasub meeles pidada vanarahva tarkust: ära arva, et kõike tead! Midagi pole võimatu! Kui tahta, saab üle igast mäest!

Sel aastal õnnistati Võrumaad ilusate valgete jõuludega ja aastavahetusega. Pühade langemine kesknädalale pikendas perekeskseid olemishetki. Seda said tunda ka vanurid, kes viibivad vanadekodus. Antsla endises haiglahoones asub tervisekeskus, kus leiavad varjupaika vanurid, kes endaga üksi enam hakkama ei saa. Enamik pensionist tuleb anda asutusele ja lapsed peavad veel juurdegi maksma, sest



Pildil luhametsalased Valdur Luik ja Karl Jänes

veebruaries on ühe koha maksumuseks 6900 kuni 7200 krooni kuus, ja on ometi kõik voodikohad täidetud! Kolmekümne hooldatava hulgas on ka kaks Luhametsa küla meest- Karl Jänes ja Valdur Luik. Andmise rõõm on kõige suurem rõõm! Kolmekuningapäeva, 6. jaanuari õhtutundidel võttis MTÜ Tsooru Koidukiired lauluan-sambel ette teekonna Antsla ja pani oma jõululauludega kõlama kolmekorruselise vana kivimaja. Tervisekeskuse juhataja Lea Jõevere tänas vanurite nimel rohkete kingituse eest. Nii võimast ansambli laulu pole selles majas olnud. Karla ja Valduri südamed löid teistest tunduvalt kõvemini, sest laulsid ju ikkagi oma kandi inimesed.



Ansambli laul kostus võimsalt üle maja kõigis tubades.

Tekst: Kalle Nurk

Fotod: Kalle Nurk

## ÕNNITLEME JAANUARIKUU SUNNIPÄEVALAPSI

84 Amanda Rood	3. jaanuar	73 Johanna Thealane	20. jaanuar	60 Ainu Kööts	26. jaanuar
83 Koidu Bergmann	2. jaanuar	72 Maria Tammemägi	15. jaanuar	60 Vello Jürisoo	28. jaanuar
78 Toivo Talja	15. jaanuar	71 Ülo Reiljan	21. jaanuar	58 Ene Sõmer	14. jaanuar
78 Aksel Lökk	25. jaanuar	70 Heli Palm	10. jaanuar	56 Toomas Vellak	26. jaanuar
78 Valentina Hannov	29. jaanuar	69 Anatoli Kuzmin	15. jaanuar	51 Heldur Väits	31. jaanuar
76 Leonhard Kasak	5. jaanuar	63 Kalju Tigane	6. jaanuar	50 Urmas Viimne	21. jaanuar
76 Väino Värnik	29. jaanuar	62 Valdur Luik	23. jaanuar		
73 Elsa Väits	7. jaanuar	60 Marje Tarnaste	22. jaanuar		



Tsooru kandi rahva teabeleht

Väljaandja: MTÜ Tsooru Koidukiired  
Toimetaja Kalle Nurk tel: 5193 0084  
Kuulutused ja kaastööd : [kalle@antsla.ee](mailto:kalle@antsla.ee)

Trükiarv : 38

Kõlaleht Internetis: [www.antsla.ee/tsoorukant](http://www.antsla.ee/tsoorukant)